

КИРИЛЕНКО

Оксана Миколаївна
ons@ua.fm

УДК 656.3

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗЕВОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ З
УРАХУВАННЯМ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИMAIN CHALLENGES OF THE TRANSPORT INDUSTRY MODERNIZATION
TAKING INTO ACCOUNT STRATEGIC PRIORITIES OF THE NATIONAL
ECONOMYк.е.н., доцент кафедри
менеджменту ЗЕДП,
Національний авіацій-
ний університет

У статті визначені перспективні напрямки розвитку транспортної системи України, з урахуванням досвіду зарубіжних країн та стратегічних пріоритетів національної економіки. На підставі проведених досліджень, визначені основні завдання розвитку транспортної галузі в Україні в умовах післякризового відновлення, узагальнені та запропоновані основні завдання галузевої транспортної модернізації, шляхи залучення зовнішніх інвестицій для забезпечення структурних трансформацій у транспортній галузі та основні заходи щодо запровадження механізмів державно-приватного партнерства для залучення фінансових ресурсів у розвиток транспортної інфраструктури.

В статье определены перспективные направления развития транспортной системы Украины, с учетом опыта зарубежных стран и стратегических приоритетов национальной экономики. На основании проведенных исследований, определены основные задачи развития транспортной отрасли в Украине в условиях послекризисного восстановления, обобщены и предложены основные задачи отраслевой транспортной модернизации, пути привлечения внешних инвестиций для обеспечения структурных преобразований в транспортной отрасли и основные мероприятия по внедрению механизмов государственно-частного партнерства для привлечения финансовых ресурсов в развитие транспортной инфраструктуры.

There have been described the perspective directions of development of transport system of Ukraine in the article taking into account the experience of foreign countries and There have been the strategic priorities of the national economy. There have been defined the main objectives of development of transport sector in Ukraine on the basis of the conducted research under conditions of post-crisis recovery, summarized and proposed the main tasks of transport industry modernization, ways of attracting external investment to achieve structural transformation in the transport sector and the main activities for the implementation of public-private partnerships to attract financial resources for the development of transport infrastructure.

Ключові слова: транспортна система, транспортна галузь, транспортна інфраструктура, реформування транспортної інфраструктури

Ключевые слова: транспортная система, транспортная отрасль, транспортная инфраструктура, реформирование транспортной инфраструктуры

Keywords: transport system, transport industry, transport infrastructure, reform of transport infrastructure

ВСТУП

Метою реформування транспортно-дорожнього комплексу, у контексті завдань внутрішнього облаштування країни, є створення комплексної транспортної інфраструктури, яка б не лише належним чином задовольняла потреби суспільства в перевезеннях пасажирів і вантажів, забезпечувала зниження транспортних витрат у вартості продукції, використовуючи економічно обґрунтовані тарифи, а й

забезпечила б ефективну реалізацію транзитного потенціалу України.

МЕТОЮ НАПИСАННЯ СТАТТІ є визначення перспективних напрямків розвитку транспортної системи України, з урахуванням досвіду зарубіжних країн та стратегічних пріоритетів національної економіки.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У роботах вітчизняних авторів І.М. Аксьонова, Ю.С.Бараша, Д.Г.Ейтутіса, Ю.Ф. Кулаєва, В.Г. Коби,

М.І. Міщенко, В.І.Пасічника, Є.М. Сича, К.М. Разумової розглядаються питання розвитку транспортної системи України.

РЕЗУЛЬТАТИ

У сфері розбудови транспортно-дорожнього комплексу, спрямованій на забезпечення потреб економічного розвитку та підвищення якості життя громадян, пріоритетними напрямками на 2017-2020рр. мають бути: створення нової системи органів, відповідальних за управління та розвиток транспортно-дорожнього комплексу на різних видах транспорту. Необхідно закласти основи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сфері транспорту й створити Національну комісію, що здійснює державне регулювання в сфері транспорту; розвиток і вдосконалення правового підґрунтя для подальшого

впровадження реформ у сфері транспорту, насамперед, здійснення гармонізації стандартів у сфері транспорту зі стандартами Євросоюзу, підвищення безпеки перевезень і якості наданих послуг під час доставки вантажів та обслуговування пасажирів, реформування системи тарифоутворення на транспортні послуги; реалізація проектів загальнодержавного значення щодо розвитку транспортної інфраструктури, у т.ч., з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій, міжнародної технічної допомоги та коштів приватних інвесторів.

З огляду на зазначене, зроблені висновки, що основними завданнями розвитку транспортної галузі в Україні в умовах післякризового відновлення мають бути такі (рис. 1).

Рис. 1. Основні завдання розвитку транспортної галузі в Україні [розроблено автором]

Розкриваючи основні складові розвитку транспортної галузі в Україні, автором узагальнені та запропоновані основні завдання галузевої транспортної модернізації (рис. 2), шляхи залучення зовнішніх інвестицій для забезпечення структурних трансформацій у транспортній галузі (рис. 3) та основні заходи щодо запровадження механізмів державно-приватного партнерства для залучення фінансових ресурсів у розвиток транспортної інфраструктури (рис. 4).

Для забезпечення подальшої реалізації національних проектів у транспортній галузі необхідно формувати й оновлювати перелік пріоритетних проектів загальнодержавного значення для розвитку транспортної інфраструктури; забезпечити впровадження рішень, ухвалених постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації проекту «Інфраструктури об'єкти Київського регіону» від 19 вересня 2011 р. № 982 у частині дотримання термінів реалізації, визначених

техніко-економічними обґрунтуваннями учасників проекту; здійснювати заходи, спрямовані на виявлення бар'єрів і проблем інвестування в Україні та сприяти їхньому вирішенню, із залученням галузевих вітчизняних і міжнародних експертів, зокрема, проводячи роуд-шоу за кордоном, окремі медіакампанії в Україні, удосконалення веб-порталу як дієвого засобу впливу, інформування та надання послуг для інвесторів; забезпечити виконання домовленостей із китайською стороною щодо реалізації національного проекту «Повітряний експрес». Транспортно-дорожній сектор економіки України є однією з найважливіших складових соціально-економічної системи країни. Перехід економіки до інтенсивного типу розвитку та дотримання політичного курсу на інтеграцію до Європейського Союзу вимагає прийняття адекватних рішень щодо розвитку транспортно-дорожнього сектора на довгострокову перспективу.

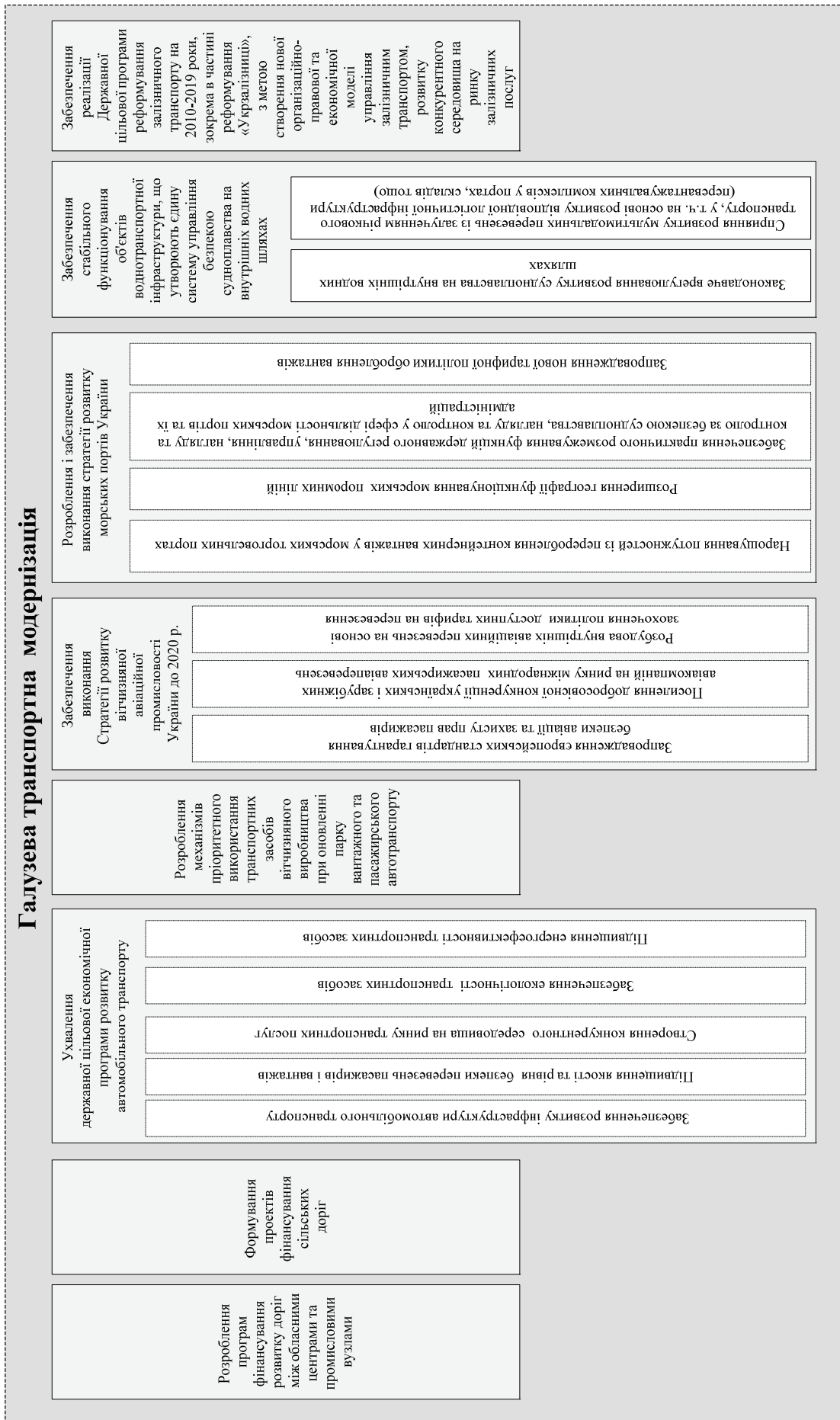

Рис. 2. Основні завдання галузевої транспортної модернізації в Україні [розроблено автором]

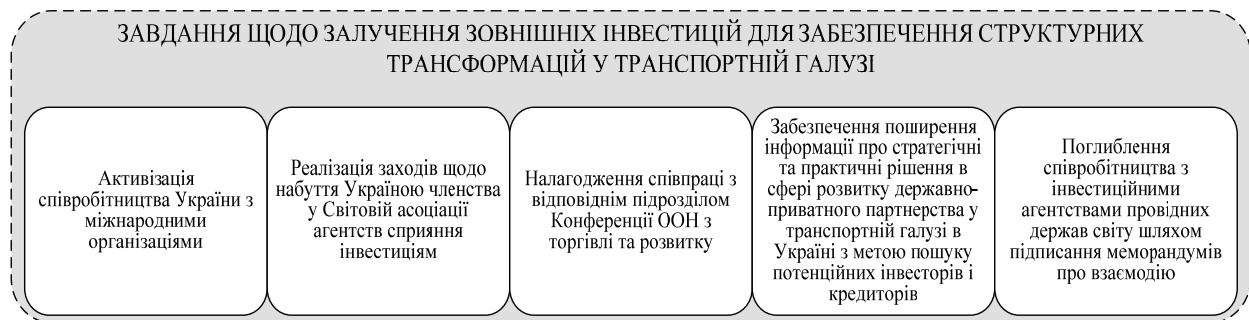

Рис. 3. Шляхи залучення зовнішніх інвестицій для забезпечення структурних трансформацій у транспортній галузі [розроблено автором]

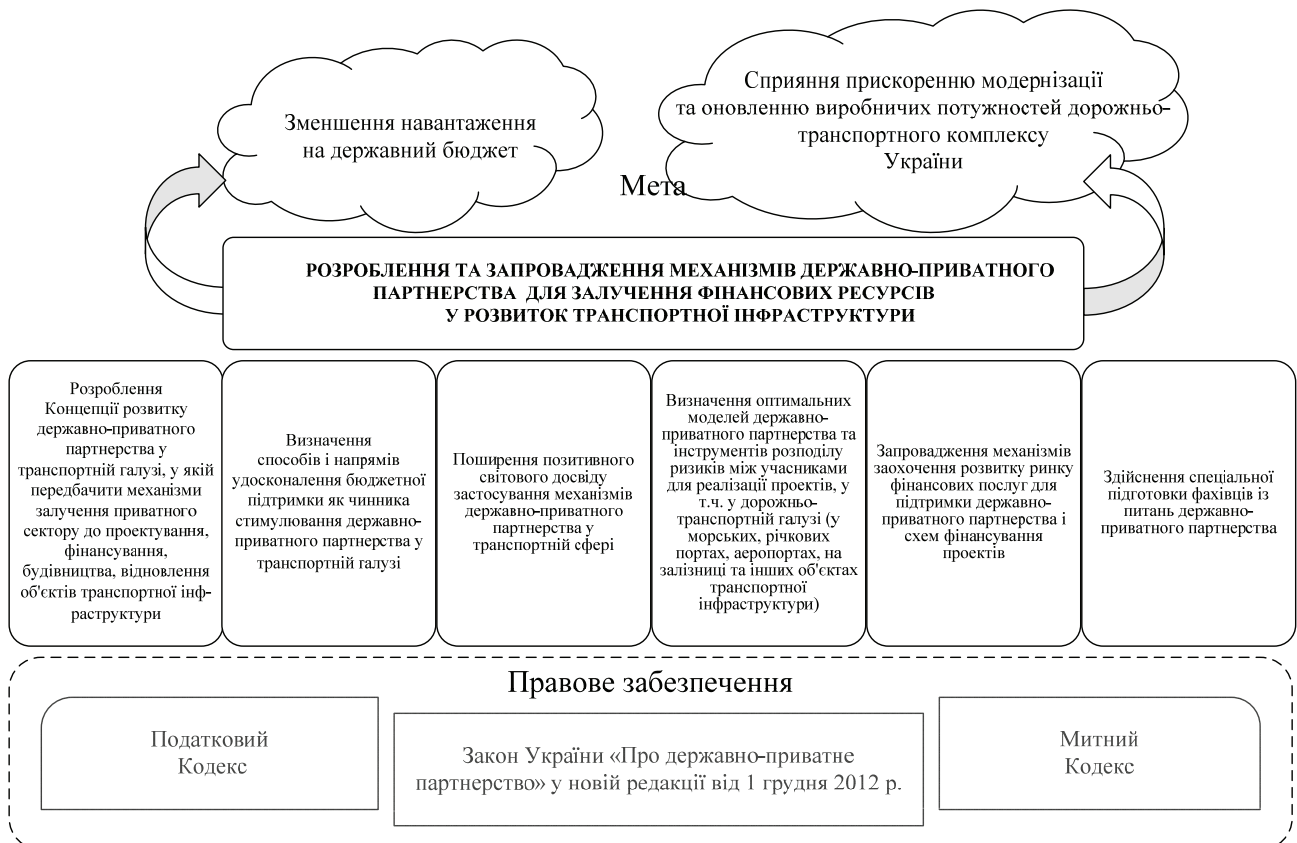

Рис. 4. Основні заходи щодо запровадження механізмів державно-приватного партнерства для залучення фінансових ресурсів у розвиток транспортної інфраструктури [розроблено автором]

Урядом України розпорядженням від 20 жовтня 2010 року № 2174-р схвалено Транспортну стратегію України на період до 2020 року - цілісний системний документ стратегічного характеру щодо подальшого розвитку та функціонування транспортного сектора економіки України, розширення міжнародних транспортних зв'язків, ефективного використання транзитного потенціалу країни, проведення структурних реформ на транспорті. Потребує реформування система управління залізничним, морським та автомобільним транспортом, дорожнім господарством. Низьким є рівень безпеки перевезень. Значно гірші в порівнянні з країнами ЄС показники аварійності на автомобільному транспорті. Літаки вітчизняних авіакомпаній неодноразово включалися до "чорного списку" авіакомпаній, яким заборонено

здійснювати рейси до країн ЄС. Через незадовільне управління безпекою судноплавства Державний Прапор України включений до "чорного списку" Паризького меморандуму. Метою Стратегії є визначення концептуальних засад формування та реалізації державної політики щодо забезпечення стабільного та ефективного функціонування галузі транспорту, створення умов для соціально-економічного розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності національної економіки і рівня життя населення.

Принципи розробки та реалізації Стратегії:

- забезпечення доступності транспортних послуг для всіх верств населення, зокрема осіб з обмеженими фізичними можливостями, мало-забезпечених громадян;

- узгодження планів розвитку транспортної інфраструктури з генеральною схемою планування території України, планами використання земельних ресурсів;

- реалізація жорсткої антимонопольної політики; лібералізація ціноутворення на ринку транспортних послуг; функціонування транспортних підприємств на засадах самоокупності;

- концентрація фінансових ресурсів на виконанні основних завдань розвитку галузі транспорту;

- забезпечення екологічної безпеки, обов'язкового дотримання екологічних стандартів і нормативів під час провадження діяльності у галузі транспорту;

- стимулювання розвитку енергозберігаючих і екологічно безпечних видів транспорту.

Основними напрямками реалізації Стратегії є:

- розвиток транспортної інфраструктури шляхом забезпечення розвитку мережі автомобільних доріг, насамперед, автомагістралей та обходів населених пунктів;

- підвищення пропускної спроможності основних залізничних ліній, транспортних вузлів, залізничних і автомобільних під'їздів до морських

портів, вулично-дорожньої мережі великих міст; модернізації промислового залізничного транспорту;

- будівництво та реконструкція мостів у містах Києві, Дніпропетровську, Запоріжжі, Миколаєві та Херсоні;

- будівництво та реконструкція терміналів, насамперед, контейнерних у морських портах;

- створення мережі логістичних центрів.

Оновлення транспорту шляхом формування раціональної структури парку рухомого складу необхідно здійснювати з урахуванням потужності, вантажопідйомності, пасажиромісткості, спеціалізації транспортних засобів; впровадження транспортних засобів, сервісні, технічні та економічні показники експлуатації яких відповідають сучасним європейським вимогам до безпечності, екологічності та енергоефективності транспорту.

Обґрунтування необхідності поліпшення інвестиційного клімату шляхом створення сприятливих умов забезпечення привабливості транспортної галузі для залучення інвестицій представлено на рис. 5.

Узагальнені шляхи інтеграції вітчизняної транспортної системи до європейської та міжнародної транспортних систем розвитку представлені на рис. 6.

Рис. 5. Обґрунтування доцільності створення сприятливих умов для залучення інвестицій в транспортну галузь України [розроблено автором]

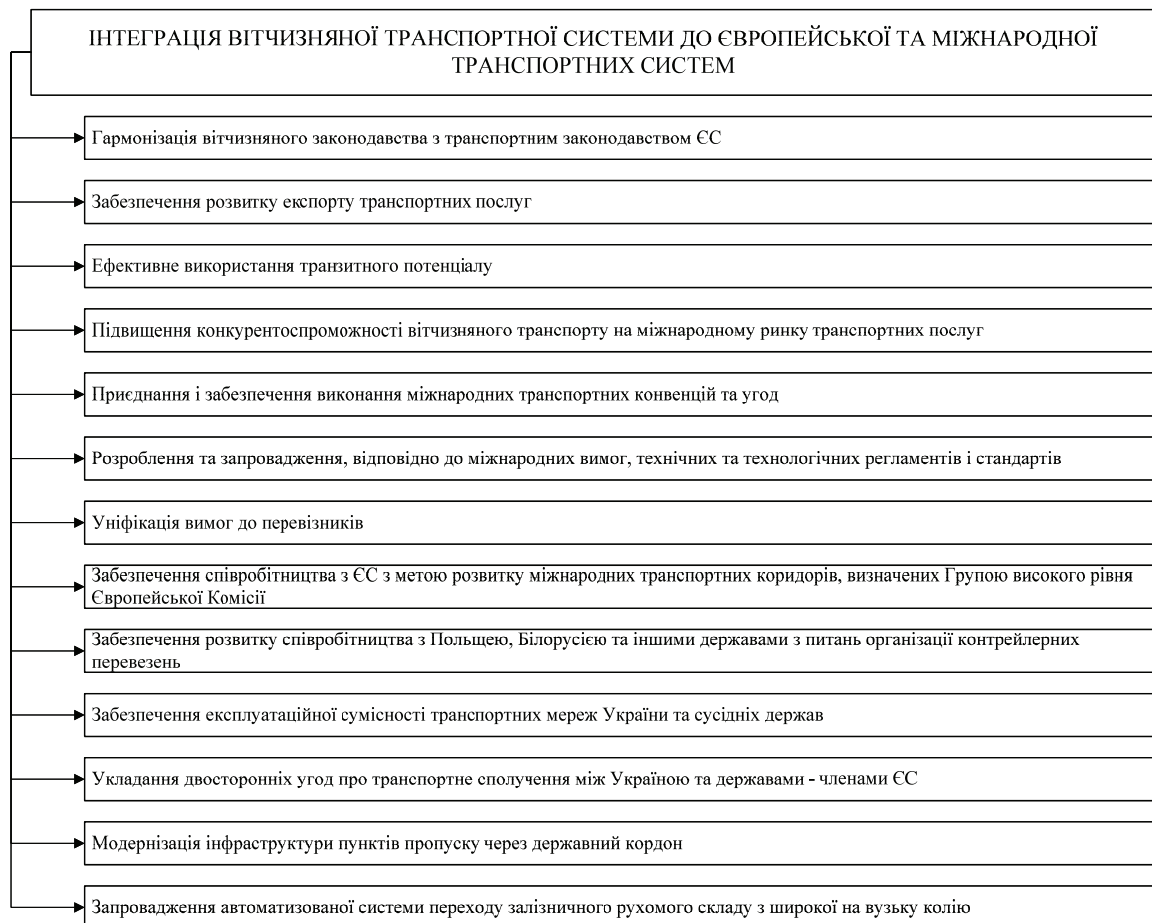

Рис. 6. Шляхи інтеграції вітчизняної транспортної системи до європейської та міжнародної транспортних систем [розроблено автором]

ВИСНОВКИ

В результаті досліджень стратегічної характеристики транспортно-дорожнього потенціалу національної економіки України, зроблені висновки, що транспортна інфраструктура задовольняє вантажоутворюючі підприємства транспортною продукцією, а об'єктивними складностями в функціонуванні транспортних підприємств є: значний фізичний та моральний знос рухомого складу, низький рівень якості та конкурентоспроможності транспортних послуг, низька адаптація до ринкових умов, відсутність дієвого механізму гармонізації вітчизняного транспортного законодавства до транспортного законодавства Європейського співтовариства тощо.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 р., № 94/96 – ВР; [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Про схвалення «Транспортної стратегії України на період до 2020 року» від 20 жовтня 2010 р. N 2174-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 березня 2008 р. №506–р. «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку

аеропортів на період до 2020 року». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR080506.html.

4. Гордієнко І.В. Необхідність інтермодальності для ефективного функціонування транспортної системи України / І.В. Гордієнко // Формування ринкових відносин в Україні – 2011. – Вип. 4[119] – С. 123-128.

5. Гордієнко І.В. Розвиток змішаних перевезень як необхідна передумова глобалізації економіки / Гордієнко І.В.: матеріали II Всеукр. наук.–практ. конф. [Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами], (Київ, 17-18 березня 2011р.) / Міністерство освіти і науки України, Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2011. – С. 194-195.

6. Коба В.Г. Методичні підходи до визначення конкурентоздатності транспортних підприємств / В.Г. Коба, І.О. Лисак // Водний транспорт: збірник наукових праць. – 2005. – №4. – С. 102-110.

7. Сич Є.М. Інноваційно-інвестиційні кластери як інструмент прискорення технологічного розвитку транспортної галузі України / Є.М. Сич, В.П. Ільчук // Вісник Чернігівського державного технологічного університету –2005. – № 24. – С. 5 – 14.

8. Сич Є.М. Закони економіки транспорту: монографія / Є.М. Сич, В.М. Кислий – Ніжин: Видавництво «Аспект-Поліграф», 2009. – 157 с.